

ZO 30.01.22 - SINT-QUINTINUSKATHEDRAAL HASSELT

CAPPELLA MARIANA

O.L.V. VOJTECH SEMERÁD

Caravaggio & Gesualdo

CCHA.BE

ZO 30.01.22 - SINT-QUINTINUSKATHEDRAAL HASSELT

CAPPELLA MARIANA

O.L.V. VOJTECH SEMERÁD

Caravaggio & Gesualdo

Vojtěch Semerád: artistiek directeur

Hana Blažíková, Barbora Kabátková: sopraan

Daniela Čermáková: alt

Vojtěch Semerád, Tomáš Lajtkep, Ondřej Holub: tenor

Jaromír Nosek: bas

CARAVAGGIO & GESUALDO

Dit vocale programma van het Tsjechische prachtenesemble Cappella Mariana volgt de artistieke levensreis van één van de belangrijkste kunstenaars van het maniërisme, Caravaggio. Dit enfant terrible beïnvloedde in zijn eentje de hele barokke esthetiek met zijn toepassing van de clair-obscur techniek.

Meesterwerken van de renaissancepolyfonie van rond de eeuwwisseling van de 17de eeuw luidden een nieuw (barok) tijdperk in. 12 schilderijen, 12 composities... Caravaggio bracht cruciale momenten en scènes levendig tot uitdrukking, vaak met gewelddadige gevechten, martelingen en dood. Hij ontwikkelde een aanzienlijke naam als kunstenaar, maar was ook berucht als een gewelddadige, lichtgeraakte en provocerende man. Maar welke muziek heeft hij gehoord? Dit concert in de Sint-Quintinuskathedraal neemt je mee op een tournee langs Italiaanse componisten die verbonden waren met de plaatsen waar Caravaggio gedurende zijn hele carrière actief was.

Het solistenensemble Cappella Mariana uit Praag is gespecialiseerd in de interpretatie van vocale werken uit de middeleeuwse polyfonie, renaissance en vroege barok en heeft vooral een boon voor vergeten werken uit de Italiaanse, Vlaamse of Engelse renaissance. Elke keer weer zorgen de sublieme stemmen voor kippenvelmomenten bij het publiek. Ook critici zijn enthousiast en waarderen vooral de expressiviteit van de uitspraak en de gevoelige benadering van de tekst. Vojtěch Semerád is een jonge, gedreven dirigent die zelf meezingt als gelijke in het ensemble.

PROGRAMMA

Milano 1584–1591

Claudio Monteverdi

Non si levava ancor (Il secondo libro de madrigali a cinque voci)

Giuseppe Caimo

Ove, pazzo che sei (Il secondo libro di canzonette à 4 voci)

Roma 1592–1606

Luca Marenzio

O Fortuna volubile e leggiera / Una pur chiederò

(Il sesto libro de madrigali a sei voci)

G. Pierluigi da Palestrina

Lamentationes Jeremiae Prophetae, Feria VI. Lectio I

(Opera Omnia XXV)

Napoli 1606–1607

Gesualdo da Venosa

Jerusalem, surge (Responsoria et alia...)

Pomponio Nenna

Dovrò dunque morire (Il quarto libro dei madrigali)

Malta 1607–1608

Giovanni de Macque

Tu ti lagni al mio pianto (Il sesto libro dei madrigali)

Fernando de las Infantas

Congregati sunt a 7

Sicily 1608–1609

Gregorio Zucchini

Gaudium sit semper a 7 (Promptuarium musicum)

Antonio Il Verso

Io vivo, lo spiro ancora (Quindici libro dei madrigali)

Neapol 1609–1610

Carlo Gesualdo da Venosa

Moro, lassol (Libro sesto dei madrigali a 5 voci) /

Pomponio Nenna

Occhi miei che vedeste (Il quarto libro dei madrigali a 5 voci)

Carlo Gesualdo da Venosa

Ecco, moriro dunque (Quarto libro dei madrigali a 5 voci)

Caravaggio ritrovato

Carlo Gesualdo da Venosa

Illumina nos a 7 (Sacrae Cantiones II)

Claudio Monteverdi

Non si levava ancor

Non si levava ancor l'alba novella
Ne spiegavan le piume
Gli augelli al novo lume,
Ma fiammeggiava l'amorosa stella,
Quando i duo vaghi, e leggiadretti amanti,
Ch'una felice notte aggiunse insieme,
Come acanto siolge in vari giri,
Divise il novo raggio; e i dolci pianti
Nell'accoglienze estreme,
Mescolavan con baci e con sospiri
Mille ardenti pensier, mille desiri.
Mille voglie non paghe,
In quelle luci vaghe,
Scopria quest'alma innamorata, e quella.

E dicea l'una sospirand'allora:

Anima, a dio, con languide parole.

E l'altra: vita, a dio, le rispondea,

A dio, rimanti: E non partiansi ancora

Inanzi al novo sole,

E inanzi a l'alba che nel ciel sorgea,

Claudio Monteverdi

Non si levava ancor

De nieuwe dageraad was nog niet aangebroken
De vogels strekten hun vleugels nog niet
Naar het nieuwe licht,
Maar de liefdesster vlamde op,
En de twee knappe en gracieuze minnaars
Door een gelukkige nacht bijeengebracht
Zoals een acanthus in elkaar verstrengeld,
Werden door de eerste zonnestraal gescheiden;
het zoete gekreun van hun laatste omhelzingen
Vermengd met kussen en gezucht.
Duizend hete gedachten, duizend verlangens
Duizend onvervulde wensen
Ontdekten deze verliefde zielen
In elkanders schone ogen.

En dan zei de ene zuchtend,

met lome woorden: Adieu mijn hartje.

En de andere antwoordde: Adieu, mijn leven,

Adieu, ach, blijf. Ze bleven nog bijeen

Tot de nieuwe zon er al was,

Tot de nieuwe dageraad aan de hemel verscheen,

E questa e quella impallidir vedea
Le bellissime rose
Ne le labr' amorose,
E gl'occhi scintillar come facella
E come d'alma che si part'e svella,
Fu la partenza loro:
A dio che part'e moro,
Dolce languir, dolce partita e fella.

Giuseppe Caimo

Ove, pazzo che sei

Ove, pazzo che sei, fuggir ti pensi?
Se ben n'andasti a i più lontani Eoi
Fuggir Amor non poi.

En de twee zagen hoe
De allermooiste rozen
Op hun verliefde lippen verbleekten,
Hoe hun ogen als vlammen schitterden
En hun afscheid was
als van verscheurde zielen:
Adieu, ik vertrek en sterf,
Zoet kwijnen, zoet en ellendig afscheid.

Giuseppe Caimo

Ove, pazzo che sei

Naar waar, gek dat je bent, denk je te vluchten?
Zelfs al liep je naar de verste Eoi
Van de liefde kan je niet vluchten.

Luca Marenzio

O Fortuna volubile e leggiera

O Fortuna volubil e leggiera,
Appena vidi il sol che ne fui privo,
Al cominciar del dì giunse la sera.
Lunge da voi se da voi lunge io vivo,

Luca Marenzio

O Fortuna volubile e leggiera

O wispeiturge en lichtzinnige Fortuna,
Nauwelijks zag ik de zon of ze werd me alweer
ontnomen,
Bij aanvang van de dag valt reeds de avond.

Le lagrime il pensier e la speranza,
Saranno il cibo mio d'ogni altro schivo.
E si da lungo pianto hora m'avanza,
Il sonno in braccio per pietà mi renda,
La bella cara angelica sembianza.

Una pur chiederò che mi si debbe,
Et ella è tal che, benchè d'odio accesi,
L'un nemico tal' hor da l'altro l'hebbe.
Occhi, s'io moro e sia che vel palesi,
Perchè voi vivi habbiate lode et io,
Già spento qualc'honor, siate cortesi,
D'una lagrima vostra al cener mio.

Ver van u ben ik, ver van u leef ik.
Tranen bij de gedachte, en hoop,
Daarvan moet ik leven, sukkelaar die ik ben.
En ik huil nu al zo lang en moet vooruit,
Gun mij uit medelijden de slaap in uw armen,
Met uw schoon gelaat gelijk een engel.

Voor één keer vraag ik wat u mij schuldig bent,
En Fortuna is zo dat, al vlamt ze vol haat,
De ene vijand het misschien eens van de andere haalt.
Ogen, wanneer ik dood ben en jullie helder schijnen,
wees dan hoffelijk, want U leeft en wordt geroemd,
En ik, al mijn eer is reeds vergaan,
Pleng dan een traan in mijn as.

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Lamentationes Ieremiae Prophetæ

Feria VI. in Parasceve

HETh. Cogitavit Dominus dissipare murum filiaë Sion; tendit funiculum suum, et non avertit manum suam a perditione:

luxitque antemurale, et murus pariter dissipatus est.

TETh. Defixæ sunt in terra portæ ejus, perdidit et contrivit vectes ejus;

regem ejus et principes ejus in gentibus:

non est lex, et prophetæ ejus non invenerunt

visionem a Domino.

JOD. Sederunt in terra, conticuerunt senes filiaë Sion; consperserunt cinere capita sua, accincti sunt ciliciis:

abjecerunt in terram capita sua virgines Jerusalem.

CAPH. Defecerunt præ lacrimis oculi mei, conturbata sunt viscera mea;

effusus est in terra jecur meum super contritione

filiaë populi mei,

cum deficeret parvulus et lactens in plateis oppidi.

Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum

Deum tuum.

Giovanni Pierluigi da Palestrina

Klaagzangen van de profeet Jeremia

Goede Vrijdag

HETh. De Heer vatte het plan op de muren van de Dochter van Zion (Jeruzalem) tot puin te herleiden.

Hij markeerde met zijn koord; en Hij weerhield zijn hand niet van de vernietiging.

Het bolwerk begon te jammeren en ook de muur werd in brokken geslagen.

TETh. Haar poorten zijn tot in de grond gezonken.

Hij haalde haar pijlers neer en brak ze. Haar Koning en prinsen tussen de volkeren.

Haar wet geldt niet langer, en haar profeten krijgen geen visioenen van God meer.

JOD. De ouderen van de dochter van Zion zitten op de grond, ze zwijgen.

Ze strooien assen over hun hoofd, ze gaan in zakken gekleed.

De maagden van Jeruzalem buigen het hoofd naar de grond.

CAPH. Mijn ogen kapot van de tranen, mijn ingewanden zwaar verstoord.

Mijn lever uit mijn lijf gerukt door de vernietiging van de dochter van mijn volk.

Er zijn geen kleine kinderen en zuigelingen meer in de straten van de stad.

Jeruzalem, Jeruzalem, keer terug naar de Heer uw God.

Gesualdo da Venosa

Jerusalem surge

Jerusalem, surge, et exue te vestibus jucunditatis;
induere te cinere et cilicio:
quia in te occisus est Salvator Israel.
Deduc quasi torrentem lacrimas per diem et noctem,
et non taceat pupilla oculi tui.
Quia in te occisus est Salvator Israel.

Gesualdo da Venosa

Jerusalem surge

Sta op, Jeruzalem, en trek je kleren der verrukking uit;
Kleed je met as en rouwgewaad:
Want de Redder van Israël is in U gedood.
Laat dag en nacht een stroom van tranen vloeien,
En laat de pupillen in je ogen niet zwijgen.
Want de Redder van Israël is in U gedood.

Pomponio Nenna

Dovrò dunque morire

Dovrò dunque morire,
Pria che di nuovo io miri
Voi, bramata cagion de miei martiri?
Mio perduto tesoro, non poter dirvi,
Pria ch'io mora: "Io Moro"?
O miseria inaudita,
Non poter dir a voi: "Moro, mia vita".

Pomponio Nenna

Dovrò dunque morire

Moet ik dus sterven,
Vooraleer ik U opnieuw kan zien,
Begeerde oorzaak van mijn marteling?
Mijn verloren schat, kan ik U niet zeggen,
Vooraleer ik zal sterven: "Ik sterf"?
O ongehoorde ellende,
U niet te kunnen zeggen: "Ik sterf, mijn leven".

Giovanni de Macque

Tu ti lagni al mio pianto

Tu ti lagni al mio pianto,
Rondinella dolente e fai che sia,
Maggior nel tuo dolor la pena mia,
Con lagrime sfogar i tuoi lamenti,
Che non le dié natura a te si toglie,
E me non lascia il duol in mest'accenti,
Temprar l'aspre mie doglie,
Doglianci s'al mio duol compagna sei,
Io col tuo canto e tu con gl'occhi miei.

Giovanni de Macque

Tu ti lagni al mio pianto

Jij beklaagt je over mijn gejammer,
Slik door, die pijn en laat het zijn,
Jouw verdriet maakt mijn ellende nog groter,
In tranen spuit jij jouw klaagzangen,
Laat je niet afnemen wat de natuur jou gaf,
En laat aan mij niet de smart in droevige accenten,
Temper mijn bittere leed,
Jouw grieven voegen zich bij mijn smart,
Ik met jouw gezang en jij met mijn ogen.

Fernando de las Infantas

Congregati sunt

Congregati sunt inimici nostri,
Et gloriantur in virtute sua:
Contere fortitudinem illorum, Domine,
Et disperge illos:
Ut cognoscant, quia non est alius qui Pugnet pro
nobis, nisi tu Deus noster.

Fernando de las Infantas

Congregati sunt

Onze vijanden zijn bijeengekomen,
En ze zijn trots op hun dapperheid:
Vernietig hun kracht, Heer,
En drijf hen uiteen:
Opdat ze weten, dat het niemand anders is
die aan onze kant strijdt, dan U onze God.

Gregorio Zucchini

Gaudium sit tibi semper

Gaudium sit tibi semper.

Quale mihi gaudium erit, qui in tenebris sedeo,
et lumen coeli non video?

Forti animo esto in proximo est, ut a Deo cureris.

Gregorio Zucchini

Gaudium sit tibi semper

Laat de vreugde altijd bij u zijn.

Wat zal mijn vreugde zijn,

Ik die altijd in het donker zit,

en het licht van de hemel niet zie?

Heb goede moed, Gods redding is nabij.

Antonio Il Verso

Io vivo? io spiro ancora?

Io vivo? io spiro ancora? e gli odiosi

Rai rimiro ancor di questo infausto die?

Di, testimón de' miei misfatti ascosi,

Che rimprovera a me le colpe mie.

Ahi man timida e lenta, or che non osi,

Tu che sai tutte del feir le vie,

Tu ministra di morte empia ed infame,

Di questa vita rea troncar lo stame?

Antonio Il Verso

Io vivo? io spiro ancora?

Leef ik? Adem ik nog? En die hatelijke

muziek vereert nog steeds deze onzalige dag?

Spreek, getuige van mijn verborgen wandaden,

Verwijt mij mijn fouten.

Vooruit schuchtere en trage, of durf je niet,

Jij die alles weet van de kwetsuren van het leven,

Jij dienares van de goddeloze en infame dood,

Wil je de ader van dit leven afsnijden?

Carlo Gesualdo da Venosa

Moro, lasso!

Moro, lasso, al mio duolo,
E chi mi può dar vita,
Ahi, che m'ancide
E non vuol darmi aita!
O dolorosa sorte,
Ahi dar vita mi può,
Ahi, mi dà morte!

Ecco, morirò dunque!
Nè fia che pur rimire
Tu ch'ancidi mirando
Il mio morire.

Ahi, già mi discoloro,
Oimè vien meno
La luce a gli occhi miei,
La voce, al seno!

O che morte gradita
Se almen potessi dir:
"Moro, mia vita!"

Carlo Gesualdo da Venosa

Moro, lasso!

Ik sterf, helaas, aan mijn verdriet,
En zij die mij leven zou kunnen geven,
Aï, zij maakt me kapot
En wil me niet helpen.
O ellendig lot,
Zij die me leven kan geven,
Aï, geeft me de dood!

Welnu, dan zal ik dus sterven!
Durf zelfs niet toe te kijken,
Jij met jouw dodelijke blik,
hoe ik sterf.

Aï, ik verbleek reeds,
O het licht bereikt steeds
minder mijn ogen,
De stem, de borst!

O wat een welgekomen dood
Als ik maar kon zeggen:
"Ik sterf, mijn leven!"

Illumina nos

Illumina nos, misericordiarum Deus
Septiformi Paracliti gratia:
Ut per eam a delictorum tenebris liberati,
Vitae gloria perfruamur.
Illumina nos

Illumina nos

Verlicht ons, God van de barmhartigheid
Met de zevenvoudige genade van de Verlosser:
Opdat wij door U, bevrijd van de duisternis der zonde,
De glorie van het leven mogen genieten

BIOGRAFIE

Cappella Mariana is een kamervocaal ensemble dat gespecialiseerd is in de interpretatie van middeleeuwse polyfonie, renaissancepolyfonie en vroegbarok vocale werken. De uitvoeringen van het ensemble werden enthousiast onthaald door het publiek en critici waarden vooral de expressiviteit van de toespraak en de gevoelige benadering van het werken met de tekst. Cappella Mariana werd opgericht in 2008 en legt zich als een van de weinige binnenlandse vocale ensembles toe op de uitvoering van vergeten werken van vocale toppolyfonie uit de Italiaanse, Vlaamse of Engelse Renaissance. Hij dekt artistiek een concertreeks genaamd Lent Fridays, waarmee hij de traditie van muzikale optredens bij de kruisvaarders op de Karelsbrug voortzet.

De leden van het ensemble zijn internationaal bekende zangers die barok- en pre-romantische muziek vertolken en optreden op prestigieuze Tsjechische en buitenlandse podia. In 2014 nam Cappella Mariana een belangrijke rol in de viering van het Tsjechische Muziekjaar. Tegenwoordig wordt het ensemble regelmatig uitgenodigd op de prestigieuze festivals Oude Muziek Utrecht, Laus Polyphoniae Antwerpen, Klangvokal Dortmund, MAFestival Brugge, Tage Alter Musik Regensburg, Innsbrucker Festwochen, Svatováclavský hudební festival of Concentus Moraviae.

De discografie van het ensemble omvat een profielopname genaamd *Sacrum et Profanum*, een opname van Praga Magna met muziek van Rudolfinum Prague en een opname van het unieke manuscript van de renaissancepolyfonie *Kodex Specialk*. Ter gelegenheid van de 10de verjaardag van de oprichting van het ensemble nam hij de cd *Píseň písní* op en in 2019 bracht hij als vijfde titel de cd *Praga Rosa Bohemiae* uit bij uitgeverij Supraphon .

Het ensemble opereert onder de artistieke leiding van Vojtěch Semerád , die, na zijn afstuderen aan de Karelsuniversiteit in Praag en het Conservatoire national supérieur in Parijs, de studie van vocale polyfonie verder verdiept en zich toelegt op het ontdekken van 15de- en 16de-eeuwse muziek in Centraal-Europa.

OM NAAR UIT TE KIJKEN

za 5 feb 2022 - 20 u

BELGIAN NATIONAL ORCHESTRA o.l.v. Otto Tausk
JULIEN LIBEER, piano

Les amis de Proust

Een verrassende avond staat u te wachten met een pianoconcerto van de beste vriend van Marcel Proust – die dit jaar herdacht wordt – en twee symfonische gedichten van de Franse componist César Franck en de suite uit *Pelléas et Mélisande* van Debussy. Verder de prachtige, ontroerende *Siegfried Idyll* en *Das Rheingold* van Richard Wagner.

Het is een beetje avontuur, maar geniet van het eerste symfonisch concert in CCHA sinds lang....

HET VOLLEDIGE PROGRAMMA OP [ccha.be](https://www.ccha.be)